

## Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2023

### Wprowadzenie

Zgodnie z art. 16a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina i powiat oraz samorząd województwa zobowiązani są do sporządzenia corocznie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno-demograficznej, która w szczególności winna obejmować: infrastrukturę, kadrę, organizacje pozarządowe, nakłady finansowe ponoszone na zadania pomocy społecznej oraz informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Niniejsza analiza opisuje ww. sytuację w gminie Dobrzyń nad Wisłą. Jest to gmina miejsko - wiejska, leżąca w powiecie lipnowskim. Gmina Dobrzyń nad Wisłą graniczy z gminami: Fabianki, Wielgie, Tuchowo, Brudzeń Duży. Siedzibą gminy jest miasto Dobrzyń nad Wisłą. Powierzchnia gminy Dobrzyń nad Wisłą wynosi 115,44 km<sup>2</sup>, co stanowi 11,36 % powierzchni powiatu, 0,64% powierzchni województwa. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 64 osób/km<sup>2</sup>, w powiecie 68 osób/km<sup>2</sup>, w województwie 116 osób/km<sup>2</sup>. Poniżej prezentujemy szczegółowe dane o: sytuacji demograficznej, rynku pracy, infrastrukturze społecznej, korzystających z pomocy i wsparcia, świadczeniach pomocy społecznej, zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia, kadrze pomocy społecznej, środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego, aktywności projektowo-konkursowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy i wsparcia Gminy Dobrzyń nad Wisłą.

### Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Według stanu na 30 czerwca 2023, liczba ludności gminy Dobrzyń nad Wisłą wyniosła 7347 osób, z czego 50,1 % stanowiły kobiety, a 49,9 % mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 11,69 % ludności powiatu, 0,37% ludności województwa. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 19,35 %, osoby w wieku produkcyjnym 60,68 %, a w wieku poprodukcyjnym 19,97 %. W latach 2022-2023 liczba ludności spadła o 0,68 %. Według stanu na 31 grudnia 2023 r. stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 12,8 %, a dla województwa wynosiła 7,1 %. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Dobrzyń nad Wisłą wynosiła 334, w tym 53,89 % stanowiły kobiety, 46,11 % mężczyźni. W zasobach infrastruktury społecznej gminy znajduje się 7 przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach, dysponujących 239 miejscami, 5 świetlic dla dzieci i młodzieży w tym: 4 przyszkolne i 1 pozaszkolna. Na terenie gminy funkcjonuje również 6 świetlic dla mieszkańców.

## **Dane o korzystających z pomocy i wsparcia**

Pomoc i wsparcie w gminie Dobrzyń nad Wisłą z pomocy społecznej w 2023 roku uzyskało 624 osoby, co stanowiło 8,49 % wszystkich mieszkańców gminy. W roku oceny, w stosunku do 2022 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 54 osoby. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 54 osoby. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 435 osób, co oznaczało spadek w stosunku do roku 2022 o 53 osoby. W gminie Dobrzyń nad Wisłą najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodek pomocy społecznej w 2023 roku było kolejno: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa.

## **GMINA - ZADANIA OPS**

Pomoc i wsparcie w gminie Dobrzyń nad Wisłą z pomocy społecznej w 2023 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 369 osób, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 263 osoby. Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 6 osób. W gminie funkcjonował 1 asystent rodziny, który objął swoją opieką 15 rodzin.

## **Inne rodzaje pomocy i świadczeń**

Liczba pobierających w roku oceny świadczenie wychowawcze wyniosła 3 rodziny. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 789 rodzin. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie świadczenia wychowawczego wyniosła 8.339 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 3.168.991 zł. Liczba pobierających w roku oceny zasiłek rodzinny wyniosła 272 rodziny. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 18 rodzin. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 644.804,79 zł.

## **Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia**

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W gminie Dobrzyń nad Wisłą prowadzą działalność następujące instytucje pomocy społecznej, finansowane z budżetu gminy: przy Miejsko - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrzyniu nad Wisłą funkcjonuje punkt konsultacyjny zatrudniający terapeutów uzależnień i psychologów oraz funkcjonuje świetlica środowiskowa.

### **Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej**

W roku oceny, kadra ośrodka pomocy społecznej liczyła 8 osób w tym: kadra kierownicza 1 osoba, 5 pracowników socjalnych w tym 1 pracownik socjalny/realizator, pozostali pracownicy 2 osoby. Spośród zatrudnionych w ośrodku pomocy społecznej pracowników 8 posiada wykształcenie wyższe. Wśród pracowników 2 osoby posiadają specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

### **Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej**

Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej w roku oceny kształtowało się na następującym poziomie: w ramach zatrudnienia subsydiowanego (prace społecznie-użyteczne) pracowało 15 osób,

### **Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej**

W 2023 roku w jednostce pomocy społecznej nie funkcjonował i nie powołano Zespołów pracy socjalnej i integracji społecznej, o których mowa w artykuale 110 ustęp 3 ustawy o pomocy społecznej.

### **Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego**

W gminie Dobrzyń nad Wisłą środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2023 roku 3.874.246,00 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 76.210,00 zł. (co stanowi 1,97 %). W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 291.762,00 zł. co stanowi 7,53 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 3.649.821,00 zł. co stanowi 94 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 851 - Ochrona zdrowia wydatkowano 224.425,00.zł. co stanowi 5,79 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 854 - Edukacja i opieka wychowawcza wydatkowano 67.977,00 zł. co stanowi 1,75 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. Najwięcej środków wydano na następujące pozycje budżetowe: świadczenia rodzinne oraz zasiłki okresowe.

## **Wnioski końcowe**

Ocena zasobów pomocy społecznej dla gminy Dobrzyń nad Wisłą za 2023 rok została przygotowana na podstawie danych zebranych przez Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej MRPiPS. Dane z Oceny umożliwiają analizowanie i monitorowanie występowania problemów społecznych oraz planowanie działań aktywizujących jednostki samorządu terytorialnego w obszarze usług społecznych. Zawarte w niej informacje są materiałem poglądowym mającym ułatwić władzom gminy podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w zakresie polityki społecznej w kolejnym roku i stały się podstawą do sformułowania poniższych wniosków i rekomendacji.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przedstawia ocenę zasobów pomocy społecznej Radzie Miejskiej Dobrzyń nad Wisłą w celu zapoznania z aktualnymi problemami społecznymi mającymi miejsce na terenie Gminy Dobrzyń nad Wisłą. Ewentualne sugestie i rekomendacje mają na celu przybliżenie spraw najbardziej problematycznych i dla środowiska społecznego gminy najbardziej ważnych.

**Rekomenduje się wykonanie planowanych działań z podziałem na cztery poniższe obszary:**

### **I**

**Dane o sytuacji demograficznej i społecznej w gminie.**

Rekomenduje się wzrost infrastruktury społecznej reagując jednocześnie na potrzeby środowiska lokalnego. W miarę możliwości należy pozyskiwać środki z Unii Europejskiej, w ramach ogłoszonych konkursów, z przeznaczeniem na rozszerzenie i utrzymanie istniejącej infrastruktury.

### **II**

**Dane o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie.**

Rekomenduje się udzielanie pomocy osobom i rodzinom, w zależności od ich potrzeb i w miarę możliwości prawnych Ośrodka

Tendencję wzrostową z uwagi, w powodach przyznania świadczeń należy prognozować dla takich powodów jak: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa. Pracownicy ośrodka i asystent rodziny monitorować będą potrzeby w środowiskach na terenie gminy, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin i osób żyjących w ubóstwie oraz w środowiskach, w których zachodzi podejrzenie, że rodzice nie radzą sobie w pełnieniu funkcji wychowawczych, oraz w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie i alkoholizmem.

Rekomenduje się nadal zgłaszanie potrzeb w zakresie przydzielania takim rodzinom asystenta rodziny. Zabezpieczanie potrzeb w formie dożywiania dzieci w szkole w postaci pełnego obiadu, traktuje się nadal jako priorytet. Ponadto rekomenduje się wypłacanie zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków, świadczeń pielęgnacyjnych, świadczeń alimentacyjnych oraz innych świadczeń wymienionych w dokumencie. Świadczenia te są wielokrotnie jedynym źródłem utrzymania rodzin, dlatego też ważne jest aby osoby ubiegające się o ww. świadczenia mogły składać dokumenty w obowiązujących terminach, celem zachowania ciągłości świadczeń.

### **III**

#### **Dane o zasobach pomocy społecznej w gminie**

Rekomenduje się funkcjonowanie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą w składzie: 1 kierownik, 4 pracowników socjalnych, 1 pracownik socjalny-realizator, 2 asystentów rodziny, 1 pracownik administracyjny.

Rekomenduje się dalsze funkcjonowanie świetlicy, do której uczęszczają dzieci z rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu i nie tylko oraz dalsze funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem uzależnień oraz członków ich rodzin. Planuje się zwiększenie nakładów na funkcjonowanie wymienionych działań.

Z przeprowadzonej analizy kosztów prowadzenia i utrzymania zasobu pomocy społecznej wynika, że koszty na utrzymanie w stosunku do roku 2022 wzrosły.

Środki finansowe gminy przeznaczone na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej poddane analizie w niektórych rozdziałach, wykazały tendencję wzrostową. Znaczący wpływ, na to mają rosnące koszty związane z odpłatnością za pobyt dzieci z terenu Gminy w pieczy zastępczej. Zwiększyły się też wydatki na realizację usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania. Tendencję wzrostową wykazała również realizacja świadczeń rodzinnych oraz wspierania rodziny w tym pieczy zastępczej.

Rekomenduje się zabezpieczenie środków przez wojewodę w zakresie zadań finansowanych z dotacji. Konieczne jest zwiększenie środków z dotacji na funkcjonowanie ośrodka pomocy społecznej oraz na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Rekomenduje się zwiększenie dotacji na zatrudnienie asystenta rodziny.

### **IV**

#### **Wskaźniki oceny**

Ocena zasobów pomocy społecznej przeprowadzona w niniejszym dokumencie pozwoliła na uzyskanie wskaźników oceny w wielu analizowanych obszarach.

Rekomenduje się zmniejszenie lub utrzymanie na tym samym poziomie, liczby osób bezrobotnych poprzez zwiększenie ilości miejsc pracy w ramach prac interwencyjnych i publicznych, a także prac społecznie – użytecznych, co spowoduje polepszenie sytuacji materialno-życiowej klientów pomocy społecznej.

Oczekiwanym jest, aby więcej osób się usamodzielniało i nie korzystało z pomocy społecznej.

Rekomenduje się, rozeznanie potrzeb przez pracowników socjalnych ośrodka, w zakresie liczby osób uzależnionych zainteresowanych korzystaniem z pomocy specjalistów. Oczekuje się nadal, ścisłej współpracy z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Policją, Sądem i Szkołami .

Dobrzyń nad Wisłą, 29-04-2024 r.

Sporządziła:

Marzena Niekraś

BURMISTRZ  
Miasta i Gminy

*Piotr Wisniewski*